

BRASSÓ

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI LAP.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

HIRDETÉSEK felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban Kolozsar-utca 26. sz. a. — Budapestben: Eckstein Bernát, Goldberger A. V. — Pécsi: A. Schwarz Gy. — Békéshely: Damsberg J. — Haasenstein és Vogler, Schalk Henric. — Berlinben: Mosse Rudolf, Frankfortban: Danks G. L. és Társa. — Hamburgban: Kober és Lohmann nagy hirdetői irodájában.

Szerkesztői iroda.

hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők:
Brassó, Kolozsar-utca 26. sz. a.

Feladat szerkesztő

Rosszadai János

Főmunkatárs

Dr. Lotzmány Nándor

Kiadóhivatal.

hová az előfizetési pénzek és hirdetői díjak küldendők:
Brassó, Kolozsar-utca 26. sz. a.

HIRDETÉSEK DÍJA:

1 sorralan gármondsor-e az első
hét napig 7 Kr. Nagyból és több-
szori hirdetésekkel költségmente.
Mind az egyes hirdetésnap után
még a 10 Kr. 20 Kr. helyigdig
fizetendő.

Váltókérdés költsége sora 15 Kr.

Hirdetések és váltókérdések
díja előre fizetendő.

Wekerle.

Brassó, nov. 20.

A költségvetési vita csak kis mértékben vezetett gyakorlati eredményre. Az ellenzéki szónokok kitaposott nyomokon haladtak. Mintha mindegyik kikérte volna tavalyi, harmadévi beszédét és azt újból elmondta volna. Magával a költségvetéssel csak Horváth és Polonyi foglalkoztak; ők is inkább ellenzéki hajlamot követtek, semlegesen komolyan bíráltak volna pénzügyeink valódi állapotát. Nem megvilágítani akarták, hanem megzavarni. A magyar nemzet örömet, hogy pénzügyei rendezettek, a mit senki sem tagadhat, meg akarták rontani, mert így emlékeztek a kormányra árthatni. A többi szónok politikával, vagy a mezőgazdasági válsággal foglalkozott. Wekerle Sándornak volt fenttartva az, hogy a vitát alulmértékre szívrozsa emelje és bezabalyozza, hogy az nem kétes értékű vitakozás és időpocsékolás.

Wekerle pénzügyi politikája kezdettől fogva a közigazgatási fejlődés szilárd alapjára volt felépítve. Először programbeszédre óta minden expozéban hangsúlyozta azt a kettéválasztást okozati összefüggést, a melyben egymással pénzügy és közigazgatás állanak. A ki csak a pénzügyi szempontok szerint vezeti a pénzügyi társaság, annak menethetetlenül el kell szűnie a rideg fiskalizmus örvényében. Az a pénzügyi politika vihat csak ki maradandó sikerreket, a mely igénybe veszi a szükséghez

képest a nemzet erejét, de viszont oly intézményeket teremt, melyek az erőt a feltrugott teher elviselésére képesítik. Ez volt Wekerle rendszere, és azért a legnagyobb mérvben igazgatótanácsok azok a támadások, melyek éppen ezt tagadva, kétségbe vonják az egyensúly állóságát. A támadások egész hosszu sorát fényszerűen visszaverte Wekerle s pedig nem szavakkal, hanem bebizonyított tényekkel. Összeszorodtak ellenfeleink érvei és állításai az igazság világtámaszánál.

Az ország pénzügyei hogy jól állanak, arról nem kellett az országot most újból meggyőzni; azt minden szónál késebben hirdeti a 4 százalekos aranyárpadékunk a parit érintő árfolyama. De felzavarrák az ország nyugalmát egyéb gazdasági válság-
hírekkel, melyeket valódi értéktükre leszállítani mulattalanul szükséges volt.

Senki sem tagadhatja azt, hogy a mezőgazdaság helyzetét megnehezítette a még soha sem látott alacsony buzáár. De ezért a kormányt felelőssé esküszik a rosszakarát vagy tudatlanságát. A mezőgazdaság válságos helyzete világilag. Nem Magyarország, nem Európa idezde elő, hanem a kolonizáció, Amerika rohamos benépesedése és az, hogy a gyarmatokban gyorsan terjed a mezőgazdasági kultúra és ennek ölecsőben termelt terményei beözönlönek a magyar vásárokra. Ezt sem szerződéssekkel, sem semmiféle kormányzati intézkedésekkel meggátolni nem lehet. A kérdés

azonban az, ha a lehetetlen nem lehet-e meg a kormány, megtette-e a szükségesést és a lehető?

Erre a kérdésre Wekerle szintén épp oly világosan, mint meggyőzően megadta a feleletet. Kiterjeszkedett a gazdasági élet egész széles mezejére. Kimutatta, mit tett a kormány a mezőgazdasági iparért; kimutatta, hogy mennyire emelte a cukor- és sörparit s mennyire fenttartotta a szeszparit. Kimutatta továbbá, hogy a szeszparit mit fog tenni a szeszmonopoliummal. Jogosan hivatkozott a mezőgazdasági hitel emelésére érdekében tett eddigi intézkedésekre, és rámutatott, hogy e téren még nem tartja feladatát teljesen megoldottnak. Főlelmette továbbá a tözsd-adót és határidő-adózat, s mindezekről úgy nyilatkozott, mint egy államférfi, a kit magasabb elveken alapuló meggyőződése s nem a pillanatnyi népszerűség és a kiabálók érlelen csörtetése vezérel.

Wekerle nagy beszéde után az országban az a megnyugvás fog tért foglalni, hogy a liberális kormány nem hódol az osztályszellem követelésének, hanem kötelességszerűen az ország minden osztályáról, annak gazdasági és nemzeti jelentőségéről egyaránt és egyenlően gondoskodik. Ez a kormány ismeri a mezőgazdaság bajait. Ismeri tényleges helyzetétől és nem itéli meg azok után a frázisok után, melyeket azok hangoztatnak, a kik magukat egyes osztályok képviselőitől feltüntetni s a kik

TÁRCSA.

A titkos könyv.

André Theuriot.

D... nem tartozkodva, megismerkedtem Loriot Eustachiall. Igen eredeti egy ember volt; a külsőjeid itéve negyven évesre látszott becsülni, telt köpu, piros, közepes nagyságú, kissé hajszós úr ember volt, szokatlanul orral és fájázzal kök szemekkel. Foglalkozása nem számoltott bíró volt a törvényszéknél. Minthogy hivatalos tényleg itélt csak nagyon kevésbé foglalkalt le, egyiktől anyagilag jól szolgált ember lévén, szabad idejét régiséggyűjtéssel, vagyis inkább a régiség kereskedésével töltötte.

Mindenfelé gyűjtött szenvedélyesen, a miréig: ritka könyvek, érmék, ókori edények kis, tagja volt a régészeti társaságnak, melynek minden földrészéről rendkívül lelkiült és igen terjedős emlékiratokat küldözgett.

Mint a legtöbb régiséggyűjtő, ő is telve volt gyermekes hiszékenységgel az ő régiségeit iránt. Egy darab régi cserép vagy egy rozsdás vasdarabhoz az ő közpörlődése a legelsődozabb történeteket fűzte, úgy annyira, hogy később ezek a történeteknek úgy hitt, mint a szentírásomosságban...

Kiegészítéssel meg kell említenem, hogy Eustachius nőt, de gyermekeit. Felesége huszonéves volt, jól megtermett, eleven menyecske volt, hamis szemekkel és kissé felgyógyított felső ajakkal.

Cémos és mulatni vágyó asszonyka létező ugyanezek után magát ebben a régiességében, a hal az úra fején régiségekkel bahrált és a hova régiségkedvelőkön kívül más nem jart. Ezek a régiség-dohányok természetesen mind megállapodott koru úrú voltak, kivéve egy fiatal ügyvédet, Simonnet Frigyeset, a ki alig lehetett több harmincz évesnél. Ez is gyakran turkált a Loriot könyvtárban s éppen akkor is egy régi könyvet hozott vissza, a mikor vele Loriotnál megismerkedtem. Daphnis és Chloe volt piros bőrből kötve.

Néze csak — mutatá nekem Loriot búcsún ezt a könyvet, — ez Armoises lotharingi. Iszen ember könyvtárából való, a ki a rémuralom alatt el volt zárva a halálra ítélték, csak hogy kedvese, egy muszáj segítségére a kivégzést megelőző napon a börtönből megszökött. Nagyon ólósan jutottam ehhez a könyvhöz, magától alatt az ügyes muszájotól a végén, a ki Armoises tette meg.

Elővettem a könyvet s lapozgatni kezdtem. V lami felhúzó dolgot vettem észre, t. h. hogy itt egy-egy betűk alatt apró pontok vagy vonalak

voltak, még pedig a pontok piros tintával, a valónak pedig avult sárgás tintával.

— Nini, ez eredeti, szótlan feljegyzés: láttá már ezeket a különös jeleket? — Kérdém Loriottól mutattatá nek a pontokat és vonásokat. Hátravetve, meglepett az ügyvéd zavart arckifejezéssel. Erre az asszonyra tekintettem s még nagyobb eszakiálással ugyanazt a megzavartodt arckifejezést láttam, melyet Simonnetnél.

Loriot nem tett észre semmit; elővette a nagyító lencsét s azzal kezdte vizsgálni a különös jeleket. S aztán tovább lapozgatva mondta:

— Igen, igen, ez nagyon furcsa, s a mi a legfurcsább, az az, hogy ezeket mindegyik észre sem vettem... Itt Simonnet, maga sem vette észre?

— Istenem! dehogyan vettem — feléle az ügyvéd kissé elpirulva s azzal hogy nem tulajdonított fontosagot ezeknek a pontoknak.

A menyecske azazalt a tizedt piszkálta idegesen a kandallóban.

— Hogy ezek nem fontosak? — kiáltá Loriot szavára gyújtván; — azt hiszem, hogy itt valant nagyon érdekes történet névezetességgé talányval van dolgunk, valami titkos írás, a melynek kisélet én meg fogom találni... Majd meg fogja látni.

Eustach kezét dörzsölgette,

nem keressük, mily nagy hivatottsággal — talán inkább saját emelkedésüket az egyes osztályok vállán, mint maguknak azoknak az osztályoknak a boldogulását és emelkedését keresik.

Kíváncsan lett volna, hogy Wekerle beszéde után ne uyujtották volna, mód és ok nélkül az általános vitát. Drága az ország ideje és sok tizedik vár még erre az országgyűlésre. Az egyes gazdasági ágak speciális érdekeit majd megbeszélhetni az egyes szakértőkkel, és kár az általános vitában azokat a kérdéseket, melyek oda valók, mellékesen fölvetni. Az ország közvéleménye már eddig is meggyőződhetett és bizonyíthatóan meg is győződött arról, hogy a gazdasági ügyek föl közben vannak s az a kéz, a mely kiragadta az országot a deficitiek hinárjából, nem fogja engedni el-sorvadni a mezőgazdasági válság terhe alatt.

Belföld.

* A közgyűlési bíróiárdáról szóló törvényjavaslat tárgyalása kilakodott képviselőink bizottság véglegesen megállapította — a bizottsági tárgyalások során történt módosítások tekintete vétele — a törvényjavaslat szövegét. Ezután Lukács úr fura előrelátó terjesztése elő a törvényjavaslat tárgyalban a Házban benyújtandó jelentéshez, mely, tetszet a bizottság minden érdemleges módosítás nélkül megárvá tenn. Az elnök köszönetet mondott az előadónak, a bizottság tárgyalás bizsgóságukért és kitartásukért, melyek a törvényjavaslat tárgyalásában részt vettek.

* A kátholikus naggyűlés. Vasárnap délelőtt tartották meg Székelyfehérváron a kátholikus naggyűlést. Mikor a gyűlést megelőző rövid mise véget ért, már vagy 5000 ember várta az utczán a naggyűlést tagjai, a kik a városbázároba a lovuldebe vonultak, a hol a gyűlés nemskára kezdődött. Mitán Steinér pápokr. a Szent-István sirjára való hivatkozással megnyitotta a gyűlést, Esterházy Miklós főispán ült. Utána Major Ferencz dr., Székelyfehérvár színi főorvosa lepett a székerekre s kosszák a gyűlési beszédet a kirá-vánat. Ifjabb Zichy János gróf azt hangoz-tatta, hogy politikai harezet kell fölvetni a kor-mány ellen. Marsvoszky Endre a kátholikus auto-nomizál szöveget. Végül Zichy Sándor gróf beszélt, kiemelve, hogy a javaslatok ellen küzdött minden kátholikusnak szent kötelessége, még akkor is, ha törvényekké lennének, mert isten törvénye előbbre való, mint az embereké. Zichy beszédét megtap-salolt s ezután kihirdette a naggyűlés hatá-rozatát, melyek közül legfőbbek, hogy a kátholikus néppárt meg fog tenni mindent a polgári ház-aság megszűntetésére az esetleges szentesítés után is. Kárhazottja a recepeziózt és a felekezetiellu-

liséget: végre kéri a királyt a javaslatok szen-tosításának megtárgyalására. A határozat fölolvása után fölben kivonulnak s tudatják a néppel is a tanácskozás eredményét. Az ünnepes hatá-sa kölben nagyon közepes volt. Székelyfehérvár intelligenziája egyáltalán tudomást sem vett róla.

A költségvetési általános vita befejezése.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök beszéde után a költségvetési általánosságban megtárgyalta a képviselőház. A lefolyt vitában az volt a leg-örvendetesebb, hogy Wekerle beszédének tárgyi-ja-gos kitűnése, továbbá a magyar általános marandó, besúletre való gyakorlati sikere megfogafhatatlan logikája az ellenzék vezérei és bökölényebb magatartása indította. A magyar képviselőházban tehát ezúttal nagyobb mér-ven érvényesült a tárgyalás véleményesere, mint eddig bármikor.

Darányi Ignác képviselő, kinek politikai tekintélyét és kedves vitaközvetítő módszerét minden párt tiszteli, igen helyesen mondta, hogy a magyar költségvetést szükségten lecsinálni, mert az elégsé díszíti maga-magát. Ellenben korlátlan díszítésért érdemel azoknak az ellenzéknek a hasznos megtartása, a kik a költségvetési vitá-ban érintett kérdések tárgyalás meggyatásával alkalmat találtak arra, hogy politikai ellenfeleik-nek is igazságot szolgáltatassanak és megmondják nekik azt az elismerést, a mely őket állami ér-dekbeil megillat.

Ennek bizonyítására néhány megjegyzést idéztünk a nemzeti párt sajtóközöenék, a „Nemzeti Ujság”-nak november 15-iki vezércikkéből. Az említett ellenzék hírlap egyebek közt a kö-vetkezőköt mondja:

„E lojális eljárást (t. i. az ellenzékét) a mi-niszterelnök nemcsak megértette, hanem méltá-nyozta is. Szánten fölfeleemelkedett a pártszempon-tok egyoldalúságán és szögíroz tárgyalásokkal konstatait a kozgazdasági bajokat. Alapos és komoly megfontolásból válogatta meg szavait s te-lekkelésben óvatosan került az ellenlétekre vezethető politikai tartalmat s egyedül a pénzü-gyi és kozgazdasági helyzetet ismerő ember ter-jeszkedett ki... Sen a polemikán hangja soha a tanácsnak éle objektív fejtegetésébe nem gyűjt be s ezzel nemcsak a pártvezetőedénynek fullankját tépte ki, hanem előkészítette az utat egy higgadt és alapos tárgyalásra.”

Igen örövendeti, hogy egy különben oly energikus a ellenzék hírlap ezt elismeri.

Külföld.

* A szorb király dile elen. Belgrádból írják, hogy a Kragujevac börtönben fogva lévő Ban-tovian rablóvezér, ki ellen számos rablójelöltség miatt folyik a vizsgálat, a vizsgáló bírónak be-

vallotta, hogy egy Gyakovics nevű ember felfo-gadta őt arra, hogy gyilkos merényletet kövessen el Sándor szorb király ellen. Gyakovics azt akarta, hogy Bantovian merget követve a király börtö-re s ezért nagy jutalmat ígért neki. Gyakovics mint Csokszénak egyik bántára már hónapok óta a Sándor szorb király ellen hadjáratot Kragujevacba kísérték, hol Bantovianál szembesíteli fogják. Kihalgatják a király pénz-meztését is, a ki azt mondta, hogy a király meg-mérésére leheletlen, mert minden neki szánt italmak az ő kezén kell keresztülmenni.

* Angol-francia hadizenet. A párisi „Le Journal” áczára az előrebecsült száfolatoknak, tudni véli, hogy az angol minisztertanács és a hó 4 én Franciaország elnöki hadizenet kérdése-del foglalkozott. Arról volt ugyanis szó, hogy ha Franciaország és Japan között szövetség áll fenn és az előbbi francia katonák és pénzbeli segí-téssel be akarja venni a kelet-ázsiai hadba, job-ban Japan javára, érvényesíthető-e Anglia jo-gát a flotta elhúndása ellen. Az angol hajóhad rossz állapotrba való tekintettel azonban az an-gol minisztertanács arra a megállapodásra jutott, hogy Franciaország hadat üzenni az őd szorí-lehetetlen.

Román dolgok.

„Igazság Magyarországon”

Igy kezd a „Gazeta” egyik utóbbi (241. sz.) vezércikke. Kossuth Ferencről emlékezik meg, a ki Magyarországot függetlenségét hangszólva közzebeil kúrnyában és Vita államgyűlés meg-seg indit párt ellene. „Hogyan egyezik meg ez az állam jogával, törvényével és alkotmányával? A román vezetők börtönben szenvednek csupan azért, mert állítólag megtámadták a törvények közteli erjét egy az állam főjelhez intézett tör-vényes és ártatlan folyamodványb-n. Hol van itt — kérdi a „Gazeta” — a logika és igazság? Hol van a tisztelő, melylyel a kormány a törvények és alkotmány iránt tartozik? Szeretné a „Gazeta”, ha Wekerle és társai őt fölviszogatnának, hogy miként áll urbi et orbi Magyarországon az igaz-ság? (Ugyan ne tessesse magát.)

A románok szolidaritása.

Megérdemelt a „Tribuna”-tól is a sokszor hangzatosított „szolidaritás” egy hosszú vezér-cikket éppen akkor, midőn a „Gazeta”-val erősen összetűzt. Ha mindenki úgy járna, mint a „Tribuna” fogja: akkor eljné a szolidaritás! Ellenben nem hederit senki. Nem fáj, ha a pártban egy kis zavar támad. Az igazga egyén-eké kilökik onnan, mint 1891-ben. Ma már ugyan-csak még inkább bizik magában, mint 1891-ben, mert ma már háta mögött áll egész Románia és horribile dicto: Európa. Egy szóval, a „Tribuna” lohátról beszéd mindenkiével és nem fél, ha egy más között neha össze is zördülnek, mert ez áfa minden románok (el veletek, Kárpátok) egyéte fog nyerni. Szép az az önzólam!

Nyolcz napnál ezután találkoztam az utcsán Lorienttal, ki karra ragadott.

— Barátom, — monda — már nyomon vagyok, nemskára meg lesz a kules! — Nezzé csak, mit fedeztem föl (s ugyanezer) a zsebéből elő-húztá azt a bizonyos piros kötési Daphnis és Chloé! A pontok mind véres tintával, a vonások pedig sárga tintával vannak kúrtva. Ugy látszik, csak egymásnak megfogalmazták. Ez valami ritkos levezetés. Bizonyára az Arnoises mosónéja ezt a könyvet vitte ide s oda a börtönbe és a börtön-ből, s így leveleztek titkosan. — Azt hiszen, ez a magyarázat elég szelvényes, mi? — Most már csak a kulesra volna szükség, de titúelen és az az meglesz!

— Tudja mit, adja ide két napra nekem ezt a könyvet — feleltem — jártas vagyok a titkos iri sokban s azt hiszen, segítségre lennék.

O bolezgyezett és én magammal vittem a könyvet. Nem sok fáradsággal került a kitalá-lás, mert a titkos irás helyét legögyzerűbb volt. Ha a ponttal megjelölt betűket egymásután ir-tam, kijött az értelem, éppen úgy a vonásokkal megjelölt betűknél.

A legelső mondat, a mit kibetűztem az volt: „Holnap 2 órákor megy a törvényeszer: jőjön, senki sem fog beműnkelt habogartani.”

Erre a sárgás vonallakkal megjelölt betűk a következőképpen válszóznak: „Tehát 2 órákor, anyáglom. Milhőzser csokálak.”

Tízszálon voltam, híbar az én magyaráza-tom éppen nem egyezett meg a Lorient magya-rázatával.

Másnap magamhoz vettem a könyvet s föl-kerestem a bíró urat. Először a feleségéhez men-tem be.

— Az asszonyka éppen a kandalló mellett ol-vasgatott, míg Eustach a könyvtárban pősz-műtöl.

— Már ismerem — mondan halkan Lorient-nejének — a titkos irás kulesat.

— Ah! — szólalt meg ő és palintáztat vetre-rám. — Hol van az a könyv, murrassa!

— Atvénnyet nek a könyvet, 6 pedig hirtel-en a kandallóba dobta.

— Ezt! — tette hozzá parancsoló modor-lal, a magá férfi s reméltem, kőrtünk marad a dolog.

A mig én meglepődve néztem Daphnis és Chloé a kandallóban, az asszony meg a tűzet turgya, hogy annál jobban égjen. Mikor aztán ez a szerencsétlen könyv izzó hamuvá vált, Lorientné elkütiotta magát:

— Jaj, istenen! ... mi történt ... mit fog mondan Eustache! ... Hamar, hamar vigye, uram!

Erre a kiáltásra aztán Lorient is beszaladt.

— Mi baj van?

— Nagy baj, barátom! ... A mi barátunk

a Daphnis és Chloé gondatlanságából az én ka-rósszékem kárjára tette s a mint egyet modu-ltam, a könyv beesett a tűzbe s csak akkor vet-tük észre, a mikor már késő volt.

Eustach megrémülve egy kaparóvással ki-vette a tűzből az izzó könyvet s hirtelen egy vi-zes fazékba tette. A mikor kilúztá a vizből a Daphnis és Chloé, nem volt már egyéb, mint egy eszmő kóróm.

Milyen csapás! — panaszkodott Lorient — Nem annyira azt a ritka könyvet sajnálnom, mint inkább azokat a ritkos költeményeket ... Pedig meg vagyok győződve, hogy ez nagyon érdekes dolog volt, s már éppen rajtöttem volna a kulesára.

Apróságok.

Vásáron.

A bódó elnök, melyben az altest nélküli hölgy mutogatta magát, kedélyes öreg ur megszölt egy gyermekert:

— Kinek a fia vagy?

— Az anyámé.

— Ki az anyád?

— A családány aitest nélküli.

Intés.

— Manna, szeretném megnézni az üstökös csillagot.

— Jól van, de ne menj közel hozzá.

Műkedvelői előadás.

A „Brassói magyar proletánok játékokra négyet” nek folyó 16-án a Vigadó nagytermében rendezett műkedvelői színelőadásra fényes sikerült. A nemes egyesület felváltásán az előadás-szám nemcsak a szegény gyermekek köztélte nagy halára, kiknek karácsonyi felruháására tetemes összeg: 350 forint szorzott vele, hanem mindazokat, kik a sikerült előadást élvezték és abban közreműködtek. Mindenkiné ömörme szolgált egyrészt, hogy társadalmunk tisztán műkedvelőkkel képes egy ilyen művelti előadást kiállítani, de nem kevésbé örömdetve volt a város magyarságának, mely a színházat zsúfolásig betöltötte, lelkes tömörülése.

Az előadás Schönbán: „A szabin nők elrablása” című művétől kezdte. Hogy a mulatóság darabjai mindan jók voltak vározkodott felülük a társat tudt, azt a közörműködők lelkes buzgalma és szorgalma kívül eső sorban Binder László tanár ur kitűnő és szakavatott beállításának és rendezésének lehet köszönni. A mi a játékok illik csak azt mondhatjuk, hogy mindenki ott kitűnően töltötte be szerepét, hogy szinte nehéz volt elhinni, hogy műkedvelők mozognak egy otthonias biztonságban, izdóssá mérsékelt és eleganciával a színpadon.

Dömjén Zoltánné urölgy (Róza, gúzsasszony Bányainál) és Binder ur (Rettegi Fridolin szingizsgató) művészi biztonság és ellenállhatatlan komikuma elöljáró foglalkozta mind a közörműködők, mind a közönségét. Nem kevésbé jól hatott Dabóczy Albertné urölgy, Hosszinger H. R. és Reich V. klasszonny, valamint Kék A. és Walther B. urak színdarabjainak, kedélyes melege és eleganciája. Kiket az összejutott sikornok előadásban hatalmas támogatott Fördi S. és Cholnoky K. urak pompás komikuma.

Szával, az előadás részleteiben és egészében úgy sikerült, oly kedvetlenség, mulatóság és esztendő, a mellett még oly izdóssá, oly mérsékelt volt, hogy nem fejtájtuk el azon óhatásunkat: bár a társas élvezetek és előlék, művészi nemében mind többször gyönyörködhetünk! Ezt nemcsak a fellelést szegény gyermekek érdeke óhatja velünk, hanem magunk közönségünk művészi érdeke is, melynek színvonalát illető ily sikerült előadás nagyban lozhatunk.

Végül meg kell említenünk, hogy a hálias közönség lelkesült tapsaiban a színpátlának közörműködőkkel színen osztottak a helyben állomások katonai zenekar, mely a felvonásokban remekül játszott muzikásonak, mely előadások nagygyönyörködte a közönséget. Az előadást darabok szeretettelős és tapintatos megválasztása és érdek előadásai annál elismerés-méltóbb, mert a derek tanárművészek is diájanál szolgálták a játékokra ezélt.

Iparkamarai közgyűlés.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara november 14-én tartott ülésében T. uszik B. Hugó elnök indítványt terjesztett elő, hogy Lukács Béla miniszter előjlesztése arcképe a kamara gyűléstermé számára megsejtesztessék, mint a teljes népsé nagy lelkesedéssel határozottá emelt.

Bejelentette aztán az elnök, hogy a kereskedelmi miniszter a kamara útjérszintére tudattatás szerint a Budapest—Kolozsvár és Brassói közlekedési helyszíni társaságban van annak idején, ha a rendelkezésre álló hitelösszeg megengedi, Maros Várhely városát is be fogja kapcsolni.

Bejelentette továbbá az elnök, hogy a kereskedelmi miniszter a „Pesti magyar kereskedelmi bank” 900 forintos külföldi tanulmányi ösztöndíjat Szopos Jánosnak, a sepi-szt.-györgyi széki szövegár művésztőlnek adományozta. Az antwerpen világkiállítás egyik 250 forintos tanulmányi ösztöndíjat Nagy Mihály sepi-szt.-györgyi iparos nyerte el.

Avéd Katinka és Pap Maró szavó-tanítónők folyamódványát az elnökség azval a kérelemmel terjesztette fel a Kereskedelmi miniszter urhoz, hogy az állami segélyt szöveközlők részére a jövő évben 300 forin lehozzék 400 frtra felmeneli kogyeskedők.

A kereskedelmi miniszter által Budapestre lelétesített karácsonyi házba elárulása alkalmas tárgyakat a kamara ajándéba hozta a Pólelei Márton és Gáspár Gyula marosvásárhelyi kereskedők által közvetteli gyékény, szorvor-árutak és széki szöveközlők, Avéd Katinka és Pap Maró tanítónők marosvásárhelyi szöveközlők ké színtényeit, az első erdélyi gyermekek és feldisznogató gyártmányait, Kirschner János filozófiai magyar minitári kulacsait, továbbá Flóris Koronédi és a Pelméri nővérek farsiklái táplálom-készítők munkait.

Mező-Bánd maros-tordánkegyi községnek azon kérelmét, hogy két országos vásárra mellé még két vásár engedélyeztetessék, a kamara — az iparos osztály érdekeire való tekintettel — nem pártolta. A gyergyó-ditrói ipartestület azon panaszával, hogy az ottani elsőok ipartárság nehé jogosulatlan egyéneknek is ad képezéshez kötött mesterség üzletére igazgatóval, a kamara a másodikok ipartárságához utasította.

A határ közszemléa-ipartársulatnak azon kérelmét, hogy a sepi-szt.-györgyi terület betegeségvesztésénél megálljtól állás napjának kezdésével tessenék, a kamara ez idő szerint nem pártolta, mert a pénzár megváradulása esak a jelenlegi napibérek fenntartása mellett biztosított.

A széki fúlnak fővárosi és vidéki magán iparos műhelyekbe való elhelyezése ügyében a kamara állandó tevékenységet fejt ki a jelenleg is több széki ly elhelyezése folyamában.

Kossuth Lajos szobrára a kamara 250 forintot gyűjtött.

A maros-vásárhelyi kereskedelmi tanfolyam ügye végleg rendeztetvén, a kamara annak felügyeletére egy 12 tagú bizottságot választott. E tanfolyam kereskedelmi segédke számára állítottatott fel a kereskedelmi tanfolyam, könyvtár és levelező, fúdrak, kezek és váltóigye, keres és forgalmi ürmesnek nevezett nyit az estli órában oktatást.

A kamara iródlájában újonnan rendezesített írónki állásra a teljes-ülős egyhanglag Madlars Árpád eddigé díjnosok léptette elő.

E tudósítási kapcsolatban annyit konstálhatunk, hogy a maros vásárhelyi kereskedelmi és iparkamara valóban nagy buzgalommal és ügyességgel teljesíti hivatását a nagyon örömlnek ha a mi — a brassói — kamaránké is ily tevékenységet jövezethetnek fel, nem kétkelünk, hogy az is lozoknak, de mi haszna, ha a nagy közönség arról nem nyer tudomást s így nem is méltathatja kellően a kamara munkásságát.

KÜLÖNFÉLEK.

Királyneve nemcsak alkalmálkól tegnap a középületeken és hivatalokban nemcsak lozok tüzetek ki a helybeli plébánia-templomban ismételtetett tartott. Így volt ez mindaddig s szép Magyarországi népének ajkáról forró hősök ömledtek az új Uradalom, hogy tartás meg soká drága életet a legszelebből, legemesebb Jellai asszonyunknak, Készébet királynevelő. Az egy bizonyára meghallgatta az őszinte felolásokat.

Kütlötés. Labros Nándor I. oszt. századosnak a 2. sz. gyalogezredbe, a saját kívánásigra történt nyugdalommal vonulása alkalmából a tisztelbéli fruszgy cím adományoztatott díj megadására egyáltalán 6 Felsége legmagasabb meg elégedése fejeztetik ki.

Tiszti mulatóságok. A helyben állomások és, kir. hadseg és a magyar kir. honvédség tisztikara valmint tisztviselői által ez idejében következő mulatóságok fogmak rendeztetvén: 1894. Nr. 11 szálldában; 1894. december 31-én. Szt. vészter-estély tombolával összekötve a Központi szálldában: 1895. február 9-én jelmé-estély (jelmé-könyvszer nélkül) a Vigadó-teremben; valamint 1895. 8. órákor kezdődik. Minden megemléző, hogy e mulatóságokra sok meghívót, széküldötte most folyamában, nem mulasztathatjuk el ölmserésünket kifejezni a polgárság és tisztikar nagy részének fejlesztésére irányuló ezen mulatóság rendezéséért.

Az E. K. E. brassyánégyi osztályra rendelt szombati összejövetele 16. 24-én a magyar dalárdának ugyanazon napon rendezett estélyére való tekintettel, nem tartja meg a legközelebbi összejövetele december 8-án a sétányi vendéglő emeleti termében lesz.

Az iparos ügye egyelőre vasárnap tartott felolvasási estély beállt volna egy évi előadásnak is. Először kell megemlítenünk Husveth Matild k. a. t. ki a „Férfjék mennek?” cz. monológ előadásával —

szinte monthatók: eljártásával — kollesem enné lepte meg a szép színen hallgatóságát: Sztéba Anna k. a. cantat egy-egy szöveközlő szöveközlő (az órák) elnökölésük működött közre és nem sikerrelment. Szavalak élt: Horváth Nándor, Szilágyi Béla és Schmidt Sándor; felolvasott Barók Sándor egy „A kísértet” című elbeszélést, Barók Béla pedig, Alldy János és Rodvitzes Sztion egy-egy dallamot, kik részét ket a műsorból, melyek egyes pontjai között Jell János városi zenei előjárata a nyújtott kellemes ismeretköz, végül Nagy Ferencz is szöveközlő ezélt. Túlán mindenkinek kell, hogy az előadást a halál közönség táppokál jutalmazta.

Erdőségy a szombatra virradó éjjelen a „Magyarok” nevű erdősében, melynek mintegy 10 holdnyi területen pusztított a talaját, az erdőállományban azonban nem esett kár. Gusevich pályagondozó vezetéke alatt a városi erdészeti hivatal közegei s a rendőrség által kirendelt katonafelalakók a szöveközlőre vonultak s ott a tázet mintegy 2 óráig erőlyes munka után előlították, hogy a megleltet tüzöléshez már esek oltás végénél segedőzhettek. A tűz oka nem volt megállapítva, de valószínűleg szándékos gyújtogatás fogva van.

A katonaságnak vége megemlékezés napját s a vasárnap hajngyveszén Lehar Magorát s egyelőre programba vétele által a magyarságnak is egy kis kelvet szerzett. Bizony jól tette azt s nem is volt kiárra: de még jobban ténne, ha nem lenne színművészt s jóvá s a daladja és polkák 10 pontja közé legább 2 magyar darabot belezsarna: a nehézség bizonyára nem élné u. g. a zeneszekt, de a fellazogató taps is nem lenne megvetendő, a kutatók nagylegyekéit.

Halandóság. A múltkoras jelentése szerint Brassóban az október 28-ától november 2-áig terjedő héten 9 halálozás történt és pedig: tüdővész és 8 egyéb betegségek következtében. E szerint 1000 lakosra évenként 142 halálozás esik.

A brassói mulatóságok vasárnap kedélyes estélye igazán kedvesen mondható, s a rendezőség meg lehet elégedve sikerével, mert először publikum előtt nem igen fert. voltam, mászor a publikum úgy tápsolt, a hogy esak töle kitéphetett. Az előadott darabok — apróbb hibák lesztanúsával — kieleghetőek a közönséget, a válogatás is nem volt rossz, a maga módján, a tanez pedig : : : az mar igazán fészalón egy ér.

Üdvözlét Uréchnak. harkából. A szísteny románok is üdvözölték Uréchiát a román keréshiben tanúsított magatartásáról. Nem valami világosra néz, de esztény. A szó öléző, de a pénz? Erőrt az „Asszisztencia” bosszúhatna épen Szélsitéről. Verbe miltte.

Egy volt főispán halála. Ormós Zsigmond volt temesegyei főispánt súlyos ideggyága miatt a budapesti Schwartzkopf-gyógyintézetbe helyezték el, a hol felgyógyulást remélt a családja. Brassóban azonban a beteg az intézetben hirtelen elhunyt agygyűléssé következtében. Ormós Zsigmond 1853. febr. 29-én született Pécskán. A jogot végezte a 24 éves korot követően Aladt Arad a országgyűlésre. Füzess és eseményekben gazdag életének nagy részét a megyei elöl szolgálatában töltötte. A szabadságharcban tevéken résztvett a ezért Temesvárra is el volt zará. Legutóbb Temesegyei főispán volt.

Gyilkosság. Fogasmegegy Alsó-Víz közegében Balcsu Achim éke óta vadhalászságban élt Georgina Ciontival s az viszony természetesen nem maradt gyümölcsözös nélkül. Az elhunyt lét a 24 éves korát követően a vadászorvadásra és az asszonytól a férj el elkészített szöveközlő fel találta. Az atyafinak sehozy sem volt nyére a vacsora, s szalonnát is követelt. Az asszony úgy mekelt, hogy a felidált vacsorát is megkelet, úgy oltak ember a férj szöveközlő szöveközlő szalonát is adni. A férfi erre felragadva az asztalon lévő kést, dühösen mordult az asszonyra, hogy majd vagy 6 órágnak szalonát s elindult, mitűlta a postára ment, de hat bányász, a szöveközlő s a kést a nő lapozkája dűbe. Bezártott tette után a kést ledobta a korsósába távozott. A szöveközlőnek n, a mint a gyilkos szúrást megkapta, az ágyhoz rohant s belevetette magát. Ötven 30 másodperc múlva a ház bányász, a királyas után kiserőndetett. Az asszony most is neményteljes állapotban volt a vele egyet egy 8 hónapos magzat élete is kiindult. A tettest a esendörök látározták és bekértek a fogarasi kir. paróhszobák börtönbe.

A „Románok” című bukaresti lap, melyet Rosetti Károly 1857-ben alapított és Vintila nevű fiára hagyott, most a szerkesztő teljes visszavonulása miatt megszűnik és valami Szende alakban fogja az idők során a látról az új 2. évfolyamra átadni. A „Románok” 37 évig a vere-párt közölye volt s koránny és ellenzők híven szolgált a pártot.

Kiadóhely: Kolozsvár.

A „Brassó” nyomdája.

